

Quick-scan flora en fauna ten behoeve van de uitbreiding van de kassen en waterbassins van maatschap van Luijk te Sint Annaland



Opdrachtgever : AAB Nederland
Rapporteurs : M. de Haan-Zaalberg en W. de Haan
Datum : november 2019
Rapportnr. : 19.11.01
Versie : 1.0



Lobepolder 7
4617 MP Bergen op Zoom
0164-243680
www.brabantsewal.eu

Inhoud

	blz
1. Inleiding	
1.1. Aanleiding en doel van het onderzoek	3
1.2. beoordelingskader	3
1.3. Werkwijze	7
2. Natuurwaarden van het onderzochte terrein	
2.1. Resultaten veldonderzoek	8
2.2. Florafaunacheck	9
2.3. Overige bronnen	9
2.4. Analyse op basis van de beschikbare gegevens	10
3. Te verwachten effecten bij de uitvoering van de plannen en mogelijkheden om negatieve effecten te mitigeren	
3.1. Te verwachten effecten op de verschillende soortgroepen	12
3.2. Mogelijkheden om de effecten te voorkomen, ongedaan te maken of te compenseren	13
4. Toets aan de Wet natuurbescherming, de Verordening Natuurbescherming Zeeland, het natuurbeheerplan Zeeland en het Ruimtelijk beleid	
4.1. Wet natuurbescherming	14
4.2. Verordening natuurbescherming Zeeland	15
4.3. Ruimtelijke beleid	15
5. Samenvatting en advies	16

Bijlagen

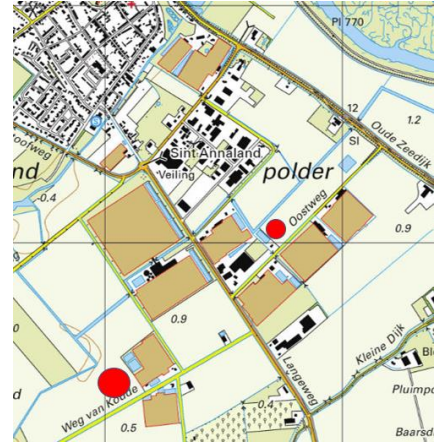
1	Geraadpleegde bronnen	17
---	-----------------------	----

1. Inleiding

1.1. Aanleiding en doel van het onderzoek

Maatschap van Luijk wenst het biologische glastuinbouwbedrijf aan de Weg van Kodde 6 uit te breiden voor de teelt van paprika's en tomaten. Op de locatie staan nu een bestaande kas met bedrijfsruimte, gietwaterbassins, warmtetank en silo's. De bestaande kas is circa 20.399 m² en de bedrijfsruimten circa 670 m². De kas en bedrijfsruimte blijven behouden. Er wordt een nieuwe kas met bedrijfsruimte gerealiseerd en een nieuw gietwaterbassin aangelegd. Een oude kas wordt gesloopt evenals een oude loods. De maatschap heeft een tweede bedrijf aan de Oostweg en tegenover dat bedrijf een gietwaterbassin dat wordt uitgebreid.

Adviesbureau AAB te Honselersdijk heeft ecologisch adviesbureau de Brabantse Wal gevraagd een quick-scan flora en fauna uit te voeren. Deze rapportage is een verslaglegging van het uitgevoerde onderzoek. Hierin zijn de natuurwaarden en de risico's bij ontwikkeling van het terrein voor de natuurwaarden in beeld gebracht. Ook is aangegeven welke maatregelen eventueel kunnen worden getroffen om negatieve effecten te beperken of zo nodig te compenseren. Indien van toepassing worden ook voorstellen gedaan voor noodzakelijke ontheffings- of vergunningen-procedures.



1.2. Beoordelingskader

Wet natuurbescherming

Met ingang van 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming van kracht. Deze wet vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. De Wet natuurbescherming beschermt Natura 2000-gebieden, bosgebieden en dier- en plantensoorten die in het wild voorkomen. Sommige bepalingen uit de Wet natuurbescherming zijn het gevolg van afspraken op internationaal en Europees niveau.

Gebieden

De gebiedsbescherming in de Wet natuurbescherming betreft bossen en de zogenaamde Natura 2000-gebieden. Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Natura 2000 wil deze flora en fauna duurzaam beschermen. Nederland heeft in eerste instantie in totaal 162 gebieden aangemeld om onderdeel uit te maken van het Nederlandse deel van het Natura 2000 netwerk. Nadien zijn daar 4 gebieden op de Noordzee bijgekomen. Voor het grootste deel van de gebieden zijn inmiddels aanwijzingsbesluiten genomen.

Met de invoering van de Wet natuurbescherming is de categorie Staats- en/of Beschermde natuurmonumenten uit de Natuurbeschermingswet 1998 vervallen. Omdat die gebieden veelal ook onderdeel uitmaken van het Natura 2000-netwerk en/of het Nationaal Natuurnetwerk blijft bescherming van die gebieden verzekerd.

Soorten

De wet kent 3 beschermingsregimes: voor soorten:

1. Soorten die zijn beschermd op grond van de Vogelrichtlijn
2. Soorten die zijn beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn
3. Soorten, die vanuit nationaal oogpunt worden beschermd.

Er geldt ook een algemene bescherming voor alle soorten; de zogenaamde algemene zorgplicht.

Algemene zorgplicht

In de wet is, evenals in de voormalige flora- en faunawet, een algemene zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht is als een open norm geformuleerd in het eerste lid van artikel 1.11. In het tweede lid is bepaald dat de zorgplicht in elk geval inhoudt dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:

1. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
2. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden geveegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
3. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Verboden volgens de wet

Volgens de wet mag er geen schade worden toegebracht aan vogels en aan beschermde dieren of planten. De verboden en afwijkingsmogelijkheden die de wet kent zijn direct overgenomen uit de genoemde richtlijnen en verdragen. Op grond van de artikelen 3.1 en 3.2 gelden voor deze vogels de volgende verboden:

- het opzettelijk doden en vangen van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb);
- het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren en het wegnemen van nesten (artikel 3.1 lid 2 Wnb);
- het rapen en houden van eieren (artikel 3.1 lid 3 Wnb);
- het opzettelijk storen van vogels indien dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (artikel 3.1 lid 4 en 5 Wnb);
- het verkopen, vervoeren voor verkoop, onder zich hebben voor verkoop of ten verkoop aanbieden van (gemakkelijk herkenbare delen of producten van) dode of levende vogels (artikel 3.2 lid 1 Wnb);
- het, anders dan voor verkoop, houden en vervoeren van (gemakkelijk herkenbare delen of producten van) dode of levende vogels (artikel 3.2 lid 6 Wnb); en
- het, voor zover bij of krachtens de Wnb toegestaan, vangen of doden van vogels met – kort gezegd – verboden middelen en het achtervolgen met behulp van in de Vogelrichtlijn genoemde vervoermiddelen overeenkomstig de in de Vogelrichtlijn omschreven wijze (artikel 3.4 lid 1 Wnb).

De bepalingen in paragraaf 3.3 (artikel 3.10 en 3.11) gaan over de “overige soorten” die zijn genoemd in de bijlagen A en B bij de Wnb. Het beschermingsregime gaat uit van het “nee, tenzij-principe”. Dit betekent dat de genoemde schadelijke handelingen verboden zijn, tenzij het bevoegd gezag een afwijking van het verbod toestaat. Die toestemming kan worden verleend door middel van een ontheffing of vrijstelling. In de wet heeft het Rijk diverse bevoegdheden aan de provincie gedelegeerd. Zo mag de provincie voor de nationaal beschermde soorten vrijstellingen en ontheffingen verlenen.

Criteria voor ontheffing of vrijstelling

Gedeputeerde staten (“GS”) kunnen van vrijwel alle hierboven omschreven verboden *ontheffing* verlenen (artikel 3.3 en 3.4 Wnb). Provinciale staten (“PS”) kunnen daarnaast bij verordening *vrijstelling* verlenen van deze verboden.

Aan ontheffingen en vrijstellingen zijn de volgende voorwaarden verbonden:

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) *er bestaat geen andere bevredigende oplossing;*
- b) *zij is nodig:*
 - 1. *in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;*
 - 2. *in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;*
 - 3. *ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;*
 - 4. *ter bescherming van flora of fauna;*
 - 5. *voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of*
 - 6. *om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;*
- c) *de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.*

Indien een afwijking van een verbodsbepaling wordt toegestaan, moet daarbij in ieder geval worden bepaald op welke soort de afwijking betrekking heeft, welke middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden zijn toegestaan en welke voorwaarden gelden ter beperking van de risico's en met betrekking tot het tijdstip en de plaats van de handeling (artikel 3.3 lid 5 Wnb).

Rode lijst

Naast de status als beschermde soort op grond van de Wet natuurbescherming kunnen soorten ook op een zogenaamde rode lijst staan omdat ze (zeer) zeldzaam en/of (ernstig) bedreigd zijn. Uit het oogpunt van zorgvuldig en duurzaam beheer is het gewenst ook die soorten waar mogelijk te ontzien en hiervoor mitigerende maatregelen te treffen. In het advies zal daar, indien hiertoe aanleiding bestaat, op worden ingegaan.

Verordening natuurbescherming Zeeland en natuurbeheerplan Zeeland

De Provincie kan ontheffing verlenen voor het beschadigen, vernielen, vangen of doden van beschermde planten en dieren bij ruimtelijke ontwikkelingen. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om de aanleg van wegen, (nieuw)bouwplannen of de uitvoering van werken. Ook wanneer het vangen van dieren nodig is voor onderzoek kan de Provincie ontheffing verlenen.

De vrijstellingsmogelijkheden zijn door de provincie Zeeland uitgewerkt in de 'Verordening natuurbescherming Zeeland'.

In artikel 6.4 van die Verordening is voor de *nationaal beschermde soorten* een vrijstellingsregeling opgenomen.

Volgens die regeling gelden in afwijking van het bepaalde in artikel 3.10, eerste lid, van de wet de in dat lid opgenomen verboden niet voor de soorten, genoemd in bijlage IV bij deze verordening, mits het gaat om handelingen die worden verricht in verband met:

- a. de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- b. bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- c. bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- d. bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

De vrijstelling geldt voor het gehele grondgebied van de provincie Zeeland en is niet van toepassing als de handeling reeds op grond van een door de minister goedgekeurde gedragscode als bedoeld in artikel 3.31, eerste lid, van de wet is vrijgesteld.

De soorten uit de bijlage IV waarvoor die vrijstelling van toepassing is zijn: *Aardmuis*, *Bastaardkikker/Middelste groene kikker*, *Bosmuis*, *Bruine kikker*, *Bunzing*, *Dwergmuis*, *Dwergspitsmuis*, *Egel*, *Gewone bosspitsmuis*, *Gewone pad*, *Haas*, *Hermelijn*, *Huisspitsmuis*, *Kleine watersalamander*, *Konijn*, *Meerkikker*, *Ondergrondse woelmuis*, *Ree*, *Rosse woelmuis*, *Tweekleurige bosspitsmuis*, *Veldmuis*, *Vos*, *Wezel* en *Woelrat*.

De soorten die in dit artikel zijn genoemd, zijn soorten die ook al onder het regime van de Flora- en faunawet waren vrijgesteld. Voor deze soorten handhaaft de provincie Zeeland die vrijstellingen. Deze soorten komen algemeen voor en de populaties van deze soorten verkeren in een gunstige staat van instandhouding. Tevens is het, juist bij soorten die zeer algemeen voorkomen, niet gewenst dat voor elke ruimtelijke ontwikkeling of ingreep in het kader van beheer en onderhoud een ontheffing aangevraagd moet worden. Uiteraard blijft wel de algemene zorgplicht (artikel 1.12 van de Wnb) van toepassing. Dit betekent dat het opzettelijk vangen en doden van de vrijgestelde diersoorten zoveel mogelijk voorkomen moet worden.

De vrijstelling is niet van toepassing indien voor de betreffende handeling wordt gewerkt met een door de minister goedgekeurde gedragscode als bedoeld in artikel 3.31, eerste lid, van de Wnb. Indien een gedragscode op werkzaamheden van toepassing wordt verklaard dan wordt daarmee tevens nadere invulling gegeven aan de zorgplicht en worden de werkzaamheden uitgevoerd op een wijze die het zorgvuldig omgaan met natuurbelangen borgt. Het werken via een dergelijke gedragscode heeft daarom de voorkeur boven het gebruikmaken van de onderhavige vrijstelling.

In het **Natuurbeheerplan Zeeland 2016** heeft de Provincie op kaart aangegeven waar de natuurgebieden zijn gelegen, welke natuurtypen en leefgebieden waar voorkomen en welke beheermaatregelen waar nodig zijn. De natuurbeheertypen en landschapsbeheertypen zijn beschreven in de Index natuur en de Index landschap. Ook is in het Natuurbeheerplan Zeeland 2016 het beleid rondom agrarisch natuur- en landschapsbeheer opgenomen.

Wet ruimtelijke ordening

Natuur kan ook beschermd zijn op grond van de Wet ruimtelijke ordening. Het gaat dan naast de Natura 2000-gebieden om gebieden die ook deel uitmaken van het Nationaal Natuurnetwerk of door gemeenten beschermingswaardig geachte groenstructuren. Voor de bescherming van de natuurschoonwaarden, landschappelijke waarden en natuurwetenschappelijke waarden van die gebieden volstaat volgens de wetgever de planologische bescherming.

Nationaal en Zeeuws natuurnetwerk

De locaties aan de Weg van Kodde en Oostweg maken geen onderdeel uit van het Zeeuws of nationaal natuurnetwerk. Op enkele honderden meters afstand liggen als onderdeel van het natuurnetwerk Zeeland de Oude zeedijk (noordoost), de Kleine dijk (zuidoost), de Vierde Dijk (west) en de Winkelzeesche Watergang (Noordoost). Op circa 700 meter van de locatie aan de Oostweg en op circa 1600 meter afstand van de locatie aan de Weg van Kodde ligt de Krabbenkreek, onderdeel van het Natura 2000-gebied Oosterschelde.



Bestemmingsplan 'Buitengebied' van de gemeente Tholen

In het bestemmingsplan 'Buitengebied' van de gemeente Tholen hebben beide locaties de bestemming 'Agrarisch', een dubbelbestemming Waarde archeologie 3 en een gebiedsaanduiding wetgeviingszone wijzigingsgebied 1.

Binnen de bestemming Agrarisch is buiten het bouwvlak o.m. toegestaan wateropslag waarbij de bouwhoogte en de inhoud per wateropslag ten hoogste 6 m respectievelijk 200 m³ mag bedragen.

Binnen wetgeviingszone wijzigingsgebied 1 is vergroting van het bouwvlak van een glastuinbouwbedrijf tot maximaal 4 ha mogelijk. De dubbelbestemming waarde archeologie 3 houdt onder meer in dat als er dieper dan 40 cm wordt gegraven ten behoeve van de bouw archeologisch onderzoek of een verklaring van een deskundige nodig is.



1.3. Werkwijze

Een quick-scan flora en fauna binnen het kader van de Wet natuurbescherming behelst een verkennend onderzoek naar het voorkomen van beschermde planten en dieren in een gebied met invloedssfeer waarbinnen ecologische effecten kunnen optreden of doorwerken.

De natuurtoets dient een indicatief maar betrouwbaar beeld te geven van beschermde natuurwaarden die aantoonbaar op locatie voorkomen of potentieel voorkomen op basis van aanwezige habitatkwaliteiten. Het vaststellen van soorten kan direct met waarneming en indirect met sporenonderzoek. Aanvullend kunnen verspreidingsgegevens worden geraadpleegd.

Van belang is het enerzijds aanduiden of anderzijds zo betrouwbaar mogelijk uitsluiten van de aantasting van *vaste rust- en verblijfplaatsen* van beschermde soorten en het borgen van de *gunstige staat van instandhouding* van die soorten.

Met het onderzoek wordt gekeken naar de functie van een plan- of projectgebied als leefgebied voor alle mogelijke soortgroepen (zoogdieren, vogels, herpetofauna, vissen, ongewervelden en planten). Het dient antwoord te geven op de vraag of nader of diepgaander onderzoek naar de effecten op beschermde soorten wenselijk of noodzakelijk is.

Het onderzoek dient bij voorkeur plaats te vinden in de optimale waarnemings- of activiteitsperiode van de betrokken soorten. Een nader onderzoek kan vervolgens nodig zijn om de aanwezigheid van soorten met een hoger beschermingsregime betrouwbaar vast te stellen en dit kan tevens als basis dienen voor een mitigatie- of compensatieplan in het kader van een ontheffingsaanvraag.

Het onderzoek is uitgevoerd op 28 oktober 2019. Hierbij is het gebied éénmaal overdag onderzocht op voorkomende flora en fauna. Omdat diverse soorten in die periode van het jaar niet zijn waar te nemen is het onvermijdelijk dat soorten gemist zijn. Daarom zijn ook verspreidingsatlassen en andere bronnen geraadpleegd.

Op 19 november is een tweede bezoek aan de locatie gebracht om de mogelijke geschiktheid van het te slopen bedrijfsgebouw voor vleermuizen te onderzoeken. Op basis van de beschikbare gegevens is, in combinatie met de potentiële geschiktheid van het onderzochte terrein voor soorten, een voldoende betrouwbaar inzicht te geven in het mogelijk aanwezig zijn van gemiste soorten c.q. wettelijk beschermde soorten.

Er heeft geen onderzoek plaats gevonden naar mogelijk externe effecten op het Natura 2000-gebied Oosterschelde.

2. Natuurwaarden van het onderzochte terrein

2.1. Resultaten veldonderzoek

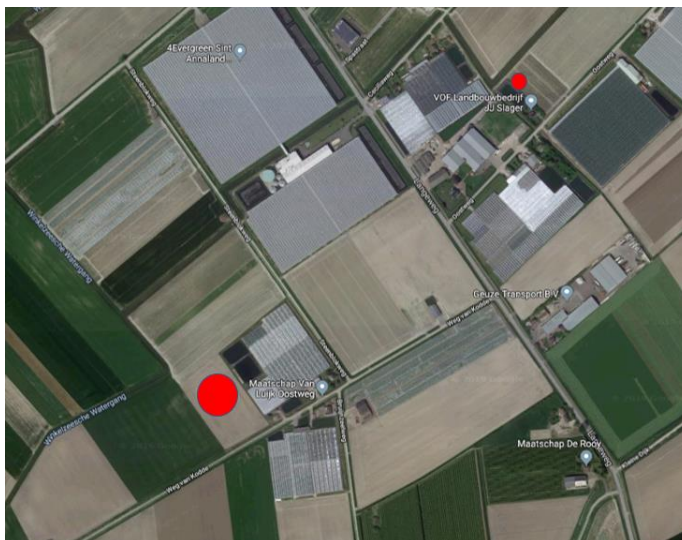
Op 28 oktober j.l. zijn de terreinen aan de Oostweg en de Weg van Kodde bij half bewolkt weer en een temperatuur van circa 12 °C bezocht.

Het akkerland aan de Oostweg is recent geoogst en ingezaaid met groenbemester. De geplande wateropslag grenst aan een reeds aanwezig bassin.

De akkerbouwlocatie aan de Weg van Kodde is eveneens recent geoogst en ingezaaid met groenbemester.

In onderstaande weergave zijn de vet aangeduide soorten wettelijk beschermd. Als de tekst cursief is staat de soort (tevens) op de rode lijst.

De aanduiding (sp) geeft aan dat wel het geslacht maar niet de soort nader kon worden vastgesteld.



soortgroepen	Locatie Oostweg	Locatie Weg van Kodde
Vaatplanten	Paardenbloem, Kropaar, Perzikkruid, Grote brandnetel, Aardappel (oogstresten), Witte klaver (ingezaaid), Speerdistel, Krulzuring, Fioringras, Jacobskruiskruid, Rietzwenkgras, Kleine ooievaarsbek, Straatgras, Klimop, Riet, Europese hanenpoot, Gekroesde melkdistel, Gestreepte witbol, Akkerdistel, Gewone hoornbloem, Paarse dovenetel, Kaal knopkruid, Grote ereprijs, Glanshaver, Gewone melkdistel, Vertakte leeuwentand, Zwarte nachtschade, Klein streepzaad, Kruijpende boterbloem, Harig knopkruid, Dubbelkelk, Gewone smeerwortel, Melganzervoet, Herderstasje, Reukeloze kamille, Klein kruiskruid, Getande weegbree, Klein hoefblad, Middelste teunisbloem, Witte krodde, Echte kamille, Vlasbekje (sp), Vogelmuur, Zilverchildzaad, Hoenderbeet, Kleefkruid	Paardenbloem, Madeliefje, Smalle weegbree, Kruijpende boterbloem, Engels raagras, Luzerne (ingezaaid), Straatgras, Ridderzuring, Grote brandnetel, Kropaar, Kleine ooievaarsbek, Krulzuring, Witte klaver, Gewone hoornbloem, Akkerdistel, Gekroesde melkdistel, Fluitenkruid, Witte dovenetel, Kweek, Klein streepzaad, Rietzwenkgras, Slibbladige ooievaarsbek, Gewone smeerwortel, Canadese fijnstraal, Vertakte leeuwentand, Hoge fijnstraal, Hoenderbeet, Grote ereprijs, Klein kruiskruid, Ingesneden dovenetel
Zoogdieren	(hol van) Konijn , (hol van) Muis (sp), Mol	Haas (op naastgelegen perceel, (holen van) Muis (sp), (uitwerpsel van) Bunzing
Vogels	Roodborst , Spreeuw , Huismus , Meeuw (sp, overvliegend), Ekster , Vink , Turkse tortel , Koolmees , Winterkoning , Zwarte kraai , Kauw , Aalscholver , Meerkoet , Wilde eend , Wulp (op afstand), Zilvermeeuw , Blauwe reiger	Torenvalk , Witte kwikstaart , Aalscholver , Zwarte kraai , Veldleeuwerik (trek), Fuut (op waterbassin)
Amfibieën en reptielen	Geen waarnemingen	Geen waarnemingen
Vissen	Geen waarnemingen	Geen waarnemingen
Vlinders	Geen waarnemingen	Geen waarnemingen
Overige soorten	Geen waarnemingen	Geen waarnemingen

2.2. Florafaunacheck

Resultaten FloraFaunaCheck.nl

De gemeente Tholen heeft geen inventarisatie van beschermde flora en fauna laten uitvoeren. Regelink Ecologie & Landschap heeft een potentie inschatting voor heel Nederland ontwikkeld waarbij gebruik is gemaakt van actuele verspreidingskaarten en typologieën van groeiplaatsen en leefgebieden. De actuele verspreidingsgebieden van beschermde flora en fauna zijn in kaart gebracht met verspreidingsgegevens uit verspreidingsatlassen. Met eventuele onvolledigheden van verspreidingskaarten en het dispersievermogen van soorten is rekening gehouden. De betreffende resultaten hebben geen juridische status om de aan-of afwezigheid van dier- of plantensoorten aan te tonen.

Soort	Beschermingsregime	Functie	Verspreiding
Noordse woelmuis	Wnb - Habitatrichtlijn	functioneel leefgebied	mogelijk aanwezig
Rugstreeppad	Wnb - Habitatrichtlijn	functioneel leefgebied	mogelijk aanwezig
Grote leeuwenklauw	Wnb - andere soorten (totaal)	groeiplaats	mogelijk aanwezig
Laatvlieger	Wnb - Habitatrichtlijn	vliegroue (bomen)	mogelijk aanwezig
Ruige dwergvleermuis	Wnb - Habitatrichtlijn	vliegroue (bomen) essentieel foerageergebied (bomen) paarverblijfplaats in boom zomerverblijfplaats in boom winterverblijfplaats in boom	mogelijk aanwezig
Gewone dwergvleermuis	Wnb - Habitatrichtlijn	vliegroue (bomen) essentieel foerageergebied (bomen) zomerverblijfplaats in boom paarverblijfplaats in boom winterverblijfplaats in boom	mogelijk aanwezig
Gewone grootoorvleermuis	Wnb - Habitatrichtlijn	essentieel foerageergebied (bomen)	mogelijk aanwezig
Watervleermuis	Wnb - Habitatrichtlijn	essentieel foerageergebied (bomen)	mogelijk aanwezig
Kleine dwergvleermuis	Wnb - Habitatrichtlijn	essentieel foerageergebied (bomen) kraamverblijfplaats in boom paarverblijfplaats in boom winterverblijfplaats in boom zomerverblijfplaats in boom	mogelijk aanwezig
Franjestaart	Wnb - Habitatrichtlijn	essentieel foerageergebied (bomen)	mogelijk aanwezig

2.3. Overige bronnen

Verspreidingsatlassen

Volgens de *atlas 'Zoogdieren in Zeeland'* van de zoogdierwerkgroep Zeeland en het Zeeuwse Landschap (J. Bekker e.a. 2010) zijn de volgende zoogdiersoorten in deze omgeving te verwachten: **Huisspitsmuis**, Mol, **Gewone dwergvleermuis**, **Haas**, Muskusrat, **Veldmuis**, Bruine rat en **Bunzing**.

Volgens de verspreidingsgegevens van RAVON zijn in het betreffende uurhok (5x5 km) in het verleden de amfibieën **Bruine kikker**, **Gewone pad**, **Kleine watersalamander**, **Meerkikker** en **Rugstreeppad** aangetroffen.

In deze regio komen volgens de *'atlas van de Nederlandse zoetwatervissen'* in het oppervlaktewater Paling, Brasem, Karper, Rietvoorn en Driedoornige en Tiendoornige stekelbaars voor. Van de overige soortgroepen zijn geen gegevens bekend.

2.4. Analyse op basis van de beschikbare gegevens

Op grond van de uitgevoerde inventarisatie is in combinatie met de geschiktheid van aanwezige biotopen voor de beschermde soorten en informatie uit andere bronnen voor de verschillende soortgroepen nagegaan welke soorten naar alle waarschijnlijkheid kunnen of zullen voorkomen.

Vaatplanten

Bij het veldbezoek zijn er op de onderzochte terreinen alleen algemeen voorkomende soorten aangetroffen en gelet op het actuele beheer zijn beschermde en/of zeldzame soorten ook niet te verwachten. Volgens florafaunacheck zou er ook Grote leeuwenklauw kunnen voorkomen. Volgens het verspreidingskaartje op de website van Floron is die voorgekomen in een gebied van 10x10 km. Deze soort is vrij zeldzaam tot zeldzaam maar niet bedreigd; sinds circa 1950 is de trend ongewijzigd of licht toegenomen. De soort is aan te treffen in bermen, graanakkers, rivieroeverwallen, braakliggende grond, dijken, sloothellingen en langs spoorwegen. Ze houdt van zon en vocht en kan voorkomen op vrijwel elke grondsoort. De kans dat er een of meer exemplaren op de onderzochte terreinen voorkomt / voorkomen is zeer klein.

Zoogdieren

Naast de aangetroffen (sporen van) de soorten Konijn, Muis (sp), Mol, Haas en Bunzing zouden er volgens florafaunacheck ook diverse vleermuissoorten en de Noordse woelmuis kunnen voorkomen.

De vleermuizen zouden bomenrijen kunnen gebruiken als trekroute, in bomen hun verblijfplaats hebben en het gebied gebruiken als foerageergebied. De foerageerfunctie is mogelijk, maar bomen voor de andere functies ontbreken. Wellicht worden door enkele soorten wel gebouwen als verblijfsplaats gebruikt.

Op 19 november is de mogelijke geschiktheid van het te slopen bedrijfsgebouw voor vleermuizen onderzocht. Het betreft een gebouw met wanden van betonplaten en een asbest golfplaten dak zonder binnenbekleding. Om mogelijke besmetting en ongewenste bestuiving door insecten van het in de -aan het gebouw gekoppelde- kas aanwezige kweekmateriaal te voorkomen zijn alle naden en kieren met purschuim afgedicht. Het gebouw is daardoor ook niet toegankelijk voor vleermuizen. Onder de boeiborden op de kopse zijden van de schuur zijn op enkele plekken wel kieren aanwezig die met name in de zomer door vleermuizen als verblijfplaats kunnen dienen. Die plaatsen zijn ongeschikt als overwinteringsplaats.



De omgeving van de onderzochte terreinen is niet geschikt voor de Noordse woelmuis. Die zal hier niet voorkomen.

Vogels

Geen van de aangetroffen vogelsoorten kan broedgelegenheid vinden op de onderzochte terreinen. Zij gebruiken de percelen mogelijk wel om er te foerageren. Niet uit te sluiten is dat er ook andere (weide)vogelsoorten voorkomen waaronder soorten die op de grond broeden zoals Kievit, Scholekster, Wulp, Veldleeuwerik, Graspieper, Gele kwikstaart, Meerkoet, Wilde eend, Fazant, Waterhoen en Kwartel.

Amfibieën en reptielen

Het onderzochte terrein aan de Oostweg grenst aan een brede diepe watergang die aan de westzijde deels is voorzien van rietkragen. Aan de wegzijde van het perceel is een grotendeels droogstaande sloot aanwezig. Een soortgelijke sloot is aanwezig bij de beoogde bouwlocatie aan de Weg van Kodde. De brede en diepe watergang is minder geschikt als voortplantingsbiotoop,

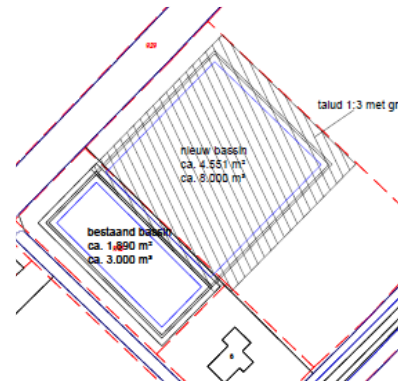
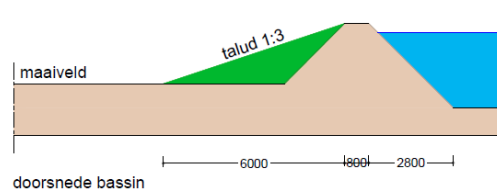
maar zeker in de rietzones is het niet helemaal uit te sluiten dat de watergang hiervoor door kikkers of padden gebruikt wordt. De Rugstreeppad is vooral een soort van terreinen met een hoge natuurlijke of door mensen ingebrachte dynamiek. De habitat bestaat veelal uit door zon beschenen, laag begroeide terreinen. De onderzochte akkers voldoen in beginsel aan die biotoopeisen. Het foerageergebied bevindt zich tot circa 500 meter in de omgeving van de plekken waar ze zich overdag bevinden. Rond half april trekt de Rugstreeppad vanuit zijn overwinteringslocatie naar het voortplantingswater.

Dagvlinders en overige ongewervelden.

Er zijn geen soorten aangetroffen, maar het seizoen was daar ook niet echt geschikt voor. Niet uit te sluiten is dat er soorten in aanwezige vegetatie en/of bodem overwinteren en de akkers als leefgebied hebben.

3. Te verwachten effecten bij de uitvoering van de plannen op soorten en mogelijkheden om negatieve effecten te mitigeren

Aan de Oostweg wordt een waterbassin aangelegd. Om de nieuwbouwplannen te kunnen realiseren dient er een investering in de omgevingskwaliteit te worden gedaan. Hiervoor krijgt het bassin aan de noordoost en zuidoost kant een flauw talud (1 op 3) en wordt dit ingezaaid met gras.



Aan de Weg van Kodde wordt een bestaande kleine kas en een bedrijfsgebouw gesloopt en wordt er tussen de bestaande grote kas en de nieuwe kas een nieuw en groter bedrijfsgebouw gebouwd. Ook worden de bestaande waterbassins aangepast. Effecten op soorten kunnen voorkomen bij het verwijderen van de oude bassins en het slopen van de oude kas en het bedrijfsgebouw, bij de bouw- en aanlegfase en tijdens de gebruiksfase.



3.1. Te verwachten effecten op de verschillende soortgroepen

Effecten op vaatplanten

De aanwezige vegetatie zal door de uit te voeren werkzaamheden verdwijnen en na de bouw en aanleg niet meer terugkomen. Omdat het uitsluitend algemeen voorkomende soorten betreft is dit niet van invloed op het voortbestaan van die soorten.

Effecten op zoogdieren

De foerageerfunctie voor eventueel foeragerende vleermuizen blijft gehandhaafd. Met name in de zomerperiode is niet uit te sluiten dat het te slopen bedrijfsgebouw door vleermuizen als verblijfplaats wordt gebruikt. Bij de sloop kunnen niet alleen exemplaren van die soort verloren gaan, maar verdwijnt ook die functie.

Op het terrein ingegraven muizen en mollen kunnen hun verblijfplaats verliezen en worden door de werkzaamheden verjaagd of mogelijk gedood. Er is voldoende alternatief leefgebied zodat niet te verwachten is dat dit van invloed is op het voortbestaan van de soort.

Bij de start van de werkzaamheden eventueel op het terrein aanwezige hazen, konijnen of bunzing zullen een goed heenkomen zoeken. Voor die dieren blijft voldoende alternatief leefgebied over en zijn geen effecten op het voortbestaan van de soort te verwachten.

Effecten op vogels

In de te slopen kas zijn geen nesten van broedvogels aangetroffen of te verwachten. Niet uit te sluiten is dat vogels op de akker gaan broeden. Als in het broedseizoen met de werkzaamheden wordt begonnen is niet uit te sluiten dat er nesten en/of broedsels verloren gaan.

Effecten op amfibieën en reptielen

Voor zover de brede watergang of de bermsloten als voortplantingsplaats van amfibieën fungeren, wordt die functie door de uit te voeren werkzaamheden niet aangetast. De aanwezigheid van de Rugstreeppad op de her in te richten terreinen is niet uit te sluiten, zeker als er in het voortplantingsseizoen (medio april tot in juli) lokaal water op de akkers blijft staan.

Effecten op vlinders

In de nieuwe situatie ontbreken voor vlinders mogelijkheden om zich voort te planten en te foerageren. In de omgeving is er voldoende alternatief leefgebied. Effecten op de staat van instandhouding van soorten zijn niet te verwachten.

3.2. Mogelijkheden om de effecten te voorkomen, ongedaan te maken of te compenseren

Voor de verschillende soortgroepen zal worden nagegaan welke maatregelen mogelijk zijn om negatieve effecten te voorkomen of te compenseren. Door de werkzaamheden op de seizoencycli van dieren af te stemmen zijn vaak al veel negatieve effecten te voorkomen.

Vaatplanten

Er komen geen beschermde *vaatplanten* of vaatplanten van de rode lijst voor; voor deze soortgroep zijn dan ook geen specifieke maatregelen nodig.

Vogels

Om mogelijk verstoring van (nesten van) *vogels* te voorkomen is het noodzakelijk voorafgaand aan de start van de werkzaamheden te controleren of er (broedende) vogels aanwezig zijn. De normale hulpmiddelen die door agrariërs worden gebruikt om vogels van hun land te weren kunnen worden ingezet om de kans dat er vogels gaan broeden worden verkleind.

Vleermuizen

Om te voorkomen dat bij de sloop mogelijk onder de boeiborden aanwezige vleermuizen verloren gaan, zouden die ruimtes in de winterperiode, als in ieder geval geen vleermuizen aanwezig zijn, kunnen worden afgedekt met een latje o.i.d. of worden volgespoten met purschuim. Voor vleermuizen kunnen zo nodig nieuwe verblijfplaatsen worden gecreëerd door soortgelijke openingen in de dakconstructie van de nieuw te bouwen bedrijfsruimte te creëren.

Amfibieën en kleine grondgebonden zoogdieren

Het is niet te voorkomen dat amfibieën en kleine grondgebonden zoogdieren hun hol in de grond maken om te verblijven of overwinteren. Als er dieren worden aangetroffen tijdens de werkzaamheden dienen die gelegenheid te krijgen om weg te vluchten. Als zij daar niet toe in staat zijn, kunnen ze ook worden verplaatst naar een veilige plaats in de omgeving.

Om te voorkomen dat Rugstreeppadden water in terreinlaagtes of karresporen gebruiken om erin te gaan broeden zal voorafgaand aan en tijdens de bouw moeten worden voorkomen dat dergelijke situaties kunnen ontstaan.

4. Toets aan de Wet natuurbescherming, de Verordening natuurbescherming Zeeland, het Natuurbeheerplan Zeeland en het ruimtelijk beleid

4.1. Wet Natuurbescherming

In het onderzochte gebied kunnen wettelijk beschermde soorten voorkomen. Het betreft vogels, amfibieën en zowel vleermuizen als diverse kleine grondgebonden zoogdiersoorten. Met uitzondering van de vogels, de vleermuizen en de Rugstreeppad betreft het uitsluitend nationaal beschermde soorten.

De akkers waar gebouwd wordt c.q. de waterberging wordt gerealiseerd zijn potentieel broedgebied voor meerdere soorten vogels. Niet uit te sluiten dat er komend voorjaar vogels gaan broeden. Als dat zich voordoet zal met de werkzaamheden moeten worden gewacht totdat de vogels met hun jongen het nest hebben verlaten. De kans dat er vogels gaan broeden kan worden beperkt door reguliere weringsmiddelen zoals vogelverschrikkers of linten toe te passen. Die potentiële broedfunctie van de percelen verdwijnt maar naar verwachting zijn er voor de vogels in de omgeving voldoende alternatieven.

De Rugstreeppad is niet aangetroffen maar niet uit te sluiten is dat die bij aanvang van de werkzaamheden opduikt, zeker als dat in het voortplantingsseizoen van de soort (medio april tot in juli) plaats vindt. Door te voorkomen dat er in die periode plasjes of karresporen met water op het in te richten terrein ontstaan kan de soort hier niet tot broeden komen. Door individuele exemplaren die tijdens de werkzaamheden opduiken de gelegenheid te geven een goed heenkomen te zoeken wordt voorkomen dat er verboden uit de wet worden overtreden.

De vleermuizen die kunnen voorkomen gebruiken het gebied om te foerageren. Die functie blijft gehandhaafd. Om te voorkomen dat de ruimte achter de boeiborden van het te slopen bedrijfsgebouw in de zomerperiode als verblijfplaats door vleermuizen wordt gebruikt dienen de aanwezige kieren in de komende winterperiode te worden gedicht. Omdat aanwezigheid van vleermuizen in de zomer niet is vastgesteld kan niet worden bepaald of er een compensatieverplichting is. Zekerheidshalve kunnen tegelijkertijd met het dichten van de kieren in de directe omgeving enkele vleermuiskasten worden opgehangen zodat de geschiktheid van het gebied voor vleermuizen niet afneemt.

De vaatplanten, zoogdieren, overige amfibie-soorten en vlinders die op het terrein zijn waargenomen of te verwachten zijn komen algemeen voor en de populaties van deze soorten verkeren in een gunstige staat van instandhouding. Een uitzondering hierop is wellicht de Bunzing. De NDFF kwalificeert de soort als 'vrij zeldzaam', maar volgens de website van de Zoogdierverseniging lijkt de soort zich redelijk te kunnen handhaven. De bouwplannen vormen geen bedreiging voor de soort.

Verder is de algemene zorgplicht (artikel 1.12 van de Wnb) van toepassing. Als rekening wordt gehouden met de in hoofdstuk 3.2 voorgestelde maatregelen is er voldoende invulling gegeven aan die algemene zorgplicht. Met de eventuele aanleg van een poel zou de leefsituatie voor amfibieën op het terrein nog kunnen verbeteren. Er is geen noodzaak of verplichting om dat te doen.

Er heeft door adviesbureau AAB een afzonderlijk onderzoek naar mogelijke effecten op het Natura 2000-gebied Oosterschelde plaats gevonden. ('Voortoet WNB' 18 oktober 2019).

Uit de resultaten van de uitgevoerde AERIUS-berekening komt naar voren dat de totale stikstofdepositie ten hoogste 82,2% van de KDW bedraagt. Dit is ruim onder zowel de KDW zelf als het criterium voor een naderende overbelasting. In de rapportage wordt derhalve geconcludeerd dat er geen sprake is van significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied.

Naar verwachting hebben de activiteiten ook geen invloed op andere mogelijke verstoringsfactoren zoals die in de effectenindicator Natura 2000 worden onderscheiden.

4.2. Verordening natuurbescherming Zeeland

Niet uit te sluiten is dat er door de werkzaamheden voortplantings- of overwinteringsplaatsen van kleine grondgebonden zoogdieren en/of amfibieën (anders dan de Rugstreeppad) verloren gaan of dat er individuele exemplaren van een soort verloren gaan.

Op grond van de 'Verordening natuurbescherming Zeeland' geldt er voor die aangetroffen of te verwachten soorten in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied, onder meer een vrijstelling voor het vangen en het opzettelijk beschadigen of vernielen van hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen mits er gebruik gemaakt wordt van een door de minister goedgekeurde gedragscode. Op de website <https://mijn.rvo.nl/overzicht-gedragscodes> is te zien welke gedragscodes beschikbaar zijn. Er wordt van uitgegaan dat bij de uitvoering gebruik gemaakt wordt van een geschikte gedragscode en dat er geen sprake zal zijn van het overtreden van verboden uit de verordening.

4.3. Ruimtelijk beleid

De omgeving waarin de kas en het waterbassin worden gerealiseerd zijn in het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Tholen aangemerkt als kassengebied. De bouwplannen zijn in beginsel in overeenstemming met het beleid en vormen geen bedreiging voor de in de omgeving gelegen onderdelen van het natuurnetwerk Zeeland (diverse dijken en Winkelzeesche Watergang). Met de aanleg van twee groene taluds bij het waterbassin wordt invulling gegeven aan een voorgeschreven kwaliteitsverbetering van het buitengebied. In het kader van de omgevingsvoorwaarde zal moeten worden getoetst of aan alle voorschriften wordt voldaan.

5. Samenvatting en advies

De maatschap van Luijk exploiteert aan de Weg van Kodde en de Oostweg te Sint Annaland een biologisch glastuinbouwbedrijf. Op de locatie aan de Oostweg wordt een nieuw waterbassin met groene taluds aangelegd en aan de Weg van Kodde wordt het terrein heringericht en een nieuwe kas gebouwd.

Adviesbureau AAB heeft hiervoor plannen ontwikkeld. In het kader van de planvoorbereiding dient ook onderzoek naar het voorkomen van beschermde flora en fauna plaats te vinden. Ecologisch adviesbureau de Brabantse Wal heeft dat onderzoek uitgevoerd en dit rapport is een weerslag van het onderzoek.

Ten behoeve van het onderzoek is het terrein op 28 oktober en op 19 november 2019 onderzocht en zijn (sporen van) enkele op grond van de Wet natuurbescherming beschermde soorten aangetroffen.

Op grond van andere bronnen zoals florafaunacheck en verspreidingsatlassen is van een aantal andere soorten geconcludeerd dat ze op of in de omgeving van het terrein kunnen voorkomen. Het gaat om vogels, vleermuizen, enkele kleine grondgebonden zoogdieren en amfibieën waaronder de Europees beschermde Rugstreeppad.

Omdat vleermuizen inmiddels elders in winterslaap zijn heeft het onderzoek naar die soortgroep zich beperkt tot de mogelijke toegankelijkheid van het te slopen gebouw voor deze soortgroep en de eventuele aanwezigheid van geschikte zomerverblijfplaatsen.

De plannen kunnen in de aanleg- en gebruiksfase negatieve effecten hebben op beschermde soorten.

Om effecten te beperken wordt voorgesteld buiten het broedseizoen / het voortplantingsseizoen van Rugstreeppadden met de activiteiten te starten of maatregelen te nemen die het vestigen van deze soorten op de terreinen voorkomen.

Voor de Rugstreeppad gaat het dan om het voorkomen van terreinlaagtes of karresporen, waar water in blijft staan en waarin zij eieren kunnen afzetten, en voor de vogels het gebruik van weringsmiddelen als vogelverschrikkers of linten.

Het te slopen bedrijfsgebouw biedt onder een deel van de aanwezige boeiborden mogelijk een zomerverblijfplaats aan vleermuizen. Omdat het gebouw zelf niet toegankelijk is voor vleermuizen is een mogelijke functie als kraamkamer of winterverblijfplaats uit te sluiten. Door de aanwezige kieren onder het boeibord komende winter te dichten wordt voorkomen dat die in de zomer door vleermuizen gebruikt kunnen worden. Een daadwerkelijke aanwezigheid van vleermuizen in de zomer is niet vastgesteld zodat niet zeker is of compensatie aan de orde is. Voorgesteld wordt om in de nieuw te bouwen schuursoortgelijke voorzieningen aan te brengen zodat de eventuele geschiktheid van het gebied voor vleermuizen in de zomer in stand blijft.

Het verdwijnen van een klein deel van actueel of potentieel leefgebied van de Rugstreeppad en op de grond broedende vogels is niet van invloed op de staat van instandhouding van die soorten. Door zorgvuldig te werken en de voorgestelde mitigerende maatregelen uit te voeren wordt in voldoende mate invulling gegeven aan de algemene zorgplicht die er op grond van de Wet natuurbescherming is.

Om gebruik te kunnen maken van de vrijstelling op grond van de 'Verordening natuurbescherming Zeeland' voor het vangen en het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van kleine grondgebonden zoogdieren en amfibieën (met uitzondering van de Rugstreeppad) zal er gebruik moeten worden gemaakt van een door de minister goedgekeurde gedragscode. Op de website <https://mijn.rvo.nl/overzicht-gedragscodes> is te zien welke gedragscodes beschikbaar zijn.

Verder is geconstateerd dat de gewenste uitbreidingen niet strijdig zijn met het ruimtelijk beleid. De conclusie is dan ook dat uit een oogpunt van natuurbescherming medewerking aan de plannen kan worden verleend.

Bijlagen

Bijlage 1

Geraadpleegde bronnen

- Website Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
- Website RAVON
- Website Ruimtelijkeplannen.nl
- Zoogdieren in Zeeland
Zoogdierwerkgroep Zeeland J. Bekker e.a. 2010
- Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen
Stichting Atlas Verspreiding Nederlandse zoetwatervissen H. de Nie 1996
- NDFF Verspreidingsatlassen (website)
- Heukels' Flora van Nederland, 23^e druk, 2005.